

Հավելված
Հայաստանի Հանրապետության
փաստաբանների պալատի
խորհրդի 27.09.2019թ. թիվ 18/11-Լ որոշման

ՆԱԽԱԳԻԾ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ
ՈՐՈՇՈՒՄ**

«__»____20__թ. թիվ __-Լ

**ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ՎԱՐՔԱԳԾԻ ԿԱՆՈՆԱԳՐՔՈՒՄ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ (ՆՈՐ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ
ՇԱՐԱԴՐԵԼՈՒ) ՄԱՍԻՆ**

Հիմք ընդունելով «Փաստաբանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի և 27-րդ հոդվածի պահանջները,

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովը,

Ո Ր Ո Շ Ե Ց Ը

1. Հաստատել Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի¹ (այսուհետ՝ Կանոնագրք) հետևյալ փոփոխությունները և լրացումները.

1) Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի նախաբանը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«ՆԱԽԱԲԱՆ

Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքը սահմանում է փաստաբանական էթիկայի սկզբունքները և փաստաբանի վարքագծի կանոնները, որոնք հիմնված են փաստաբանության բարոյական չափանիշների և ավանդույթների, ինչպես նաև փաստաբանական գործունեության միջազգային ստանդարտների և կանոնների վրա:

Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթի իրականացման կարգը սահմանվում է «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքով և սույն կանոնագրքով (այդ թվում՝ սույն կանոնագրքի հավելվածը հանդիսացող «Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթի իրականացման կարգ»-ով):

¹ ՀՀ փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովի 11.02.2012թ. թիվ 1/4 որոշմամբ հաստատված կանոնագրքի

2) Կանոնագրքի 1.1 կետի երրորդ պարբերությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«Փաստաբանի գործունեությունը փաստաբանի վրա դնում է բազմազան իրավական և բարոյական պարտականություններ՝

- **վստահորդի նկատմամբ:** Փաստաբանը վստահորդին բացատրում է նրա իրավունքները, պարտականությունները և դրանց իրացման իրավական հետևանքները, ինչպես նաև ջանասիրաբար ներկայացնում է իր վստահորդի շահերը.

- **դատարանների և այլ մարմինների առջև,** որտեղ փաստաբանը ներկայացնում է վստահորդի շահերը: Այս հարաբերություններում փաստաբանը պետք է հարգանքով վերաբերվի այն մարմիններին, որոնց հետ նա առնչվում է, պետք է ձգտի նպաստել իրավունքի զարգացմանը, իրավակիրառ պրակտիկայի բարելավմանը, ինչպես նաև արդարադատության պատշաճ և իրավաչափ իրականացմանը.

- **փաստաբանի մասնագիտության հանդեպ ընդհանրապես և այդ ոլորտի յուրաքանչյուր անդամի նկատմամբ մասնավորապես:** Փաստաբանը հանդիսանալով փաստաբանական համայնքի (հանրույթի) պատասխանատու անդամ, պետք է մշտապես կատարելագործի իր գիտելիքները, հարգանք ցուցաբերի փաստաբանների նկատմամբ, ինչպես նաև պետք է խուսափի փաստաբանի կամ փաստաբանության նկատմամբ վստահությունը կամ հարգանքը խաթարող վարքագծից:

- **հասարակության նկատմամբ,** որի համար ազատ և անկախ փաստաբանի մասնագիտության առկայությունը՝ համակցված այդ մասնագիտությանը վերաբերող կանոնների նկատմամբ հարգանքով, մարդու իրավունքների պաշտպանության կարևոր միջոց է: Փաստաբանն իր գործունեությամբ պետք է նպաստի հասարակության իրավագիտակցության բարձրացմանը, այդ թվում՝ անձնական օրինակով ցույց տալով իրավունքի պաշտպանի օրինակելի կերպարը:»:

3) Կանոնագրքի 1.3 կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1.3 Կանոնագրքի նպատակը

Փաստաբանների գործունեության աճը անհրաժեշտություն է ստեղծել հասարակության շահերի շրջանակում ձևակերպել համընդհանուր կանոններ, որոնք կվերաբերեն Հայաստանի Հանրապետության բոլոր փաստաբաններին:

Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքով սահմանված կանոնները պետք է մեկնաբանվեն և կիրառվեն «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի, Պալատի կանոնադրության, ինչպես նաև սույն Կանոնագրքի 1.1 կետի և ընդհանուր սկզբունքների համատեքստում:

Փաստաբանի վարքագծի կանոնների ենթադրյալ խախտման հիմքով հարուցվող կարգապահական վարույթի արդյունքում ընդունվող որոշումը պետք է հիմնվի պատասխանատվության անհատականացման սկզբունքի վրա և Կանոնագրքի կանոնները կիրառելիս հաշվի առնի կոնկրետ իրավախախտման փաստակազմը, փաստաբանի պատասխանատվությունը ծանրացնող և մեղմացնող հանգամանքները:

Կանոնագիրքը կազմված է նաև ուղղակի ներգործություն և իրավական հետևանքներ առաջացնող փաստաբանի վարքագծի էթիկական շրջանակները կանխորոշող սկզբունքներից (ընդհանուր կանոններից) և հատուկ կանոններից: Կանոնագրքի որոշ սկզբունքների իրացման կառուցակարգը նախատեսված է հատուկ կանոնների միջոցով: Եթե փաստաբանի արարքը բնութագրող հատկանիշները նախատեսված են ընդհանուր և հատուկ կանոններով, ապա փաստաբանի արարքի որակումը կատարվում է միայն հատուկ կանոնով:

Կանոնագրքի մի շարք կանոններ, իրենց հերթին ունեն վկայակոչող (բլանկետային) բնույթ, և դրանցով նախատեսված կանոնակարգումն ավարտուն բնույթ է ստանում այլ իրավական ակտերի համապատասխան դրույթների հետ համակցության մեջ:

Կանոնագրքի կանոնները կիրառելիս հարկ է նկատի ունենալ, որ փաստաբանի վարքագծի կանոնակարգումը չի սահմանափակվում Կանոնագրքով և փաստաբանի՝ որպես մասնավոր և հանրային հարաբերությունների սուբյեկտի վարքագիծ ենթակա է այլ իրավական ակտերի նորմատիվ կարգավորմանը: Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական պատասխանատվությունը չի բացառում միևնույն արարքի համար նրա նկատմամբ իրավական պատասխանատվության այլ միջոցների կիրառումը:

Պալատի խորհուրդն իրավասու է իր նախաձեռնությամբ կամ փաստաբանի դիմումի հիման վրա պարզաբանումներ տալ Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի կանոնների մեկնաբանման և/կամ կիրառման վերաբերյալ: Պալատի խորհրդի որոշմամբ տրված պարզաբանումներն իրավական ուժ ունեն և հրապարակվում են Պալատի կայքում, եթե այդ որոշմանը կողմ է քվեարկել Պալատի խորհրդի առնվազն ինը անդամ: Փաստաբանի դիմումը պետք է պարունակի նաև վարքագծի կանոնի պարզաբանման իր տարբերակը: Փաստաբանների պալատի խորհուրդը փաստաբանի դիմումը քննարկում է 60 օրվա ընթացքում:»:

4) Կանոնագրքի 1.4 ենթակետում՝

ա) «փաստաբանական գրասենյակ» սահմանման բացատրության 1-ին ենթակետի «ունի փաստաբանը,» բառերից հետո լրացնել «խսկ գործադիր մարմնի (գործադիր տնօրեն, տնօրեն, կոլեգիալ գործադիր մարմին) լիազորությունները իրականացնում է փաստաբանը(ները),» բառերը:

բ) «Հակառակորդ կողմ» սահմանման բացատրությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ

«փաստաբանի վստահորդի հետ վեճ ունեցող անձը, կամ փաստաբանի վստահորդի դատավարական հակառակ կողմը.»

գ) «տարի» սահմանման բացատրությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«օրացուցային տարի (12 ամիս), որը հաշվարկվում է վարքագծի կանոնում նշված օրվա կամ իրադարձության հաջորդ օրվանից.»:

5) Կանոնագրքի 1.4 կետը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր սահմանումներով՝

«կարգապահական խախտում - փաստաբանի կողմից Օրենքի, Պալատի կանոնադրության և/կամ սույն Կանոնագրքի որևէ կանոնի խախտում: Կարգապահական խախտում է համարվում նաև այն արարքը, որը դրսևորվում է՝

ա. այլ փաստաբանի՝ Կանոնագրքի խախտմանը դրդելով կամ խախտման կատարմանն օժանդակելով կամ խախտման կատարումը կազմակերպելով.

բ. ՀՀ քրեական օրենսգրքով նախատեսված արարք կատարելով.

գ. անձնական կամ իր վստահորդի համար ցանկալի արդյունքի հասնելու նպատակով այլ մարմնի կամ պաշտոնատար անձի վրա ակնհայտ անօրինական ազդեցություն գործադրելով.

դիտավորությամբ կատարված կարգապահական խախտում- փաստաբանի վարքագծի կանոնին հակասող արարքը (կարգապահական խախտումը) համարվում է դիտավորությամբ կատարված, եթե փաստաբանը գիտակցել է իր վարքագծի ոչ իրավաչափ (փաստաբանի վարքագծի կանոնին հակասող) բնույթը.

շահերի բախում - փաստաբանի երկու կամ ավելի վստահորդների մասնավոր շահերի կամ վստահորդի մասնավոր շահերի և փաստաբանի մասնավոր շահերի իրական կամ ողջամտորեն հավանական անհամատեղելիություն: Շահերի բախումն ընդգրկում է, սակայն, չի սահմանափակվում հետևյալ դեպքերով՝

ա. փաստաբանի կողմից իր վստահորդի շահերի ներկայացումն ուղղակիորեն վնասում է փաստաբանի այլ վստահորդի շահերին.

բ. առկա է անմիջական ռիսկ, որ փաստաբանի կողմից իր մեկ կամ մի քանի վստահորդների շահերի պաշտպանությունն էապես կսահմանափակի իր այլ վստահորդի նկատմամբ փաստաբանի պարտականությունների կատարումը.

այլ մարմիններ - պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմիններ, այդ թվում՝ քրեական հետապնդում իրականացնող մարմիններ, վարչարարություն և վարչական վարույթ իրականացնելու իրավասություն ունեցող մարմիններ:»:

6) Կանոնակարգի 2.1 կետը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ երրորդ պարբերությամբ.

«Իր վստահորդի շահերը ներկայացնելիս փաստաբանը պետք է զերծ մնա այնպիսի գործողություններից, որոնք փաստաբանին կարող են նույնացնել իր վստահորդի հետ: Փաստաբանի կողմից իր մասնագիտական պարտականությունների շրջանակում հօգուտ վստահորդի շահերի իրականացված գործողությունները չեն կարող համարվել վստահորդի հետ նույնացում:»:

7) Կանոնակարգի 2.2. կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«2.2 Վստահություն և հարգանք փաստաբանության նկատմամբ.

2.2.1. Փաստաբանի մասնագիտական անկախությունը, պարկեշտությունը, ազնվությունը և բարեխղճությունը փաստաբանի կամ փաստաբանության նկատմամբ քաղաքացու կամ հասարակության վստահության անհրաժեշտ պայմաններ են: Վստահության չարաշահումը անհամատեղելի է փաստաբանի կոչման հետ:

2.2.2 Մասնագիտական, հասարակական, հրապարակախոսական կամ այլ բնագավառում (ոլորտում) փաստաբանը պետք է խուսափի այնպիսի վարքագծից (գործողությունից կամ անգործությունից), որը կարող է կասկածի տակ դնել կամ խաթարել փաստաբանի կամ փաստաբանության նկատմամբ վստահությունը կամ հարգանքը:

2.2.3 Կանոնագրքով սահմանված սկզբունքներն ավելի բարձր են վստահորդի կամքի համեմատությամբ: Արգելվում է կատարել Օրենքի, Պալատի կանոնադրության կամ սույն Կանոնագրքով նախատեսված կանոնների խախտմանն ուղղված վստահորդի ցանկությունները կամ պահանջները:»:

8) Կանոնագրքի 2.3 կետում

ա) 2.3.7 ենթակետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«2.3.7 Եթե փաստաբանի կամ փաստաբանական գրասենյակի հետ պայմանագիր է կնքել վստահորդ չհանդիսացող պատվիրատուն, ապա վստահորդից իր լիազորությունների վերաբերյալ համապատասխան հավաստում ստանալուց հետո փաստաբանը պետք է զերծ մնա պատվիրատուին վստահորդի գործի հետ կապված որևէ տեղեկատվության տրամադրումից, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ առկա է վստահորդի համաձայնությունը:»:

բ) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 2.3.8 ենթակետով.

«2.3.8 Կանոնագրքի 2.3 կետի կիրառման իմաստով վստահորդ է համարվում ցանկացած անձ, որն իրավաբանական օգնություն ստանալու նպատակով տեղեկություն է տրամադրել փաստաբանին կամ փաստաբանական գրասենյակին:»:

9) Կանոնագրքի 2.6 կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ

«2.6. Վստահորդի շահերը

2.6.1 Պահպանելով Օրենքի, կանոնադրության և Կանոնագրքի նկատմամբ պահանջները՝ փաստաբանը պարտավոր է միշտ պաշտպանել իր վստահորդի շահերը և գերադասել դրանք իր անձնական և փաստաբան գործընկերների շահերից:

2.6.2 Անկախ նրանից, թե փաստաբանի հետ պայմանագիր է կնքել անձամբ վստահորդը, թե պատվիրատուն, փաստաբանը պետք է առաջնորդվի բացառապես վստահորդի շահերով:

2.6.3 Փաստաբանը, իր վստահորդի շահերից ելնելով, պետք է ձեռնարկի ողջամիտ ջանքեր վերջինիս գործի դատական, վարչական, արբիտրաժային կամ իրավական գործընթացի արագ իրականացմանը նպաստելու համար:»:

10) Կանոնագրքի 2.9 կետը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 2.9.5 և 2.9.6 ենթակետերով.

«2.9.5 Փաստաբանը չի կարող Պալատի խորհրդի անդամների, նախագահի, որակավորման հանձնաժողովի անդամների կամ կարգապահական գործ նախապատրաստող անձանց նկատմամբ վիրավորական կամ զրպարտչական գործողություն իրականացնել (այդ թվում՝ վիրավորական քննադատություն), կապված վերջիններիս լիազորությունների իրականացման հետ: Սույն ենթակետում նշված արգելող կանոնը չի բացառում նրանց նկատմամբ փաստաբանի քննադատական վերաբերմունք արտահայտելը ու օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով նրանց գործողությունների բողոքարկումը:

2.9.6 Սույն Կանոնագրքի 2.9 կետում նշված հիմքով կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթ կարող է հանդիսանալ նաև Պալատի աշխատակցի դիմումը:»:

11) Կանոնագրքի 2.10.1 ենթակետի երկրորդ նախադասության «սահմանափակումը» բառից հետո լրացնել «, ինչպես նաև դատարանի որոշմամբ գործի քննության հրապարակայնության սահմանափակումից բխող պահանջները:» բառերով:

12) Կանոնագրքի 2.10.2 ենթակետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«2.10.2 Սույն կետում նշված հրապարակայնորեն գործը ներկայացնելուց առաջ փաստաբանը պարտավոր է համաձայնեցնել վստահորդի հետ, բացառությամբ, երբ՝ վստահորդը գտնվում է վախի կամ այլ ազդեցության ներքո և փաստաբանը փորձում է վստահորդի շահերից ելնելով հրապարակային եղանակով հանդես գալով վերացնել կամ բացահայտել այդ ազդեցությունը:»:

13) Կանոնագրքի 2.10.4 ենթակետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«2.10.4 Փաստաբանը կամ փաստաբանական գրասենյակը կարող է իր կայքէջում կամ իր գովազդային նյութերում տեղադրել իր վստահորդների (այդ թվում՝ իրավաբանական անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր հանդիսացող) մասին տվյալներ միայն վստահորդի գրավոր համաձայնությամբ: Սույն ենթակետում նշված կանոնը չի տարածվում Կանոնագրքի 2.10.1-2.10.3 և 2.10.5 ենթակետերում նշված դեպքերում փաստաբանի կամ փաստաբանական գրասենյակի հրապարակային վարքագծի նկատմամբ:»:

14) Կանոնագրքի 2.11.1 ենթակետի երկրորդ նախադասությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Սույն ենթակետում նշված գործը գտնվում է փաստաբանական գաղտնիքի պաշտպանության տակ և փաստաբանը կամ փաստաբանական գրասենյակն իրավունք չունի դրանք տրամադրել որևէ երրորդ անձի (այդ թվում՝ այլ մարմիններին), բացառությամբ փաստաբանի և նրա վստահորդի որոշած, ինչպես նաև Օրենքով նախատեսված դեպքերի:»:

15) Կանոնագրքի 2.12.2 ենթակետում երկրորդ նախադասության մեջ «ֆիզիկական անձանց» բառերից հետո լրացնել «և ոչ առևտրային կազմակերպություններին» բառերով:

16) Կանոնագրքի 2.13 կետի գործողությունը դադարեցնել:

17) Կանոնագրքի 3.1.6 ենթակետի առաջին «և» տառը փոխարինել «կամ» բառով:

18) Կանոնագրքի 3.1.7 ենթակետի երկրորդ նախադասությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Փաստաբանը չպետք է սպանձնի այնպիսի գործ, որով վստահորդին որակյալ իրավաբանական օգնություն ցույց տալու համար չունի անհրաժեշտ գիտելիքներ և փորձ, բացառությամբ երբ վստահորդի համաձայնությամբ համագործակցում է անհրաժեշտ գիտելիքներ և փորձ ունեցող այլ փաստաբանի հետ:»:

19) Կանոնագրքի 3.1.9 ենթակետի առաջին նախադասության մեջ «հանձնարարություն» բառը, ինչպես նաև երկրորդ նախադասության մեջ «պատվերով» բառը փոխարինել «առաջարկ» բառով:

20) Կանոնագրքի 3.1.11 ենթակետի գործողությունը դադարեցնել:

21) Կանոնագրքի 3.1 կետը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 3.1.12 ենթակետով.

«3.1.12 Արձակուրդ մեկնելու կամ հարգելի այլ պատճառով իր վստահորդին վերաբերող դատական նիստին, վարչական վարույթին, դատավարական կամ քննչական գործողությանը մասնակցելու անհնարինության դեպքում, փաստաբանը պարտավոր է նախապես տեղեկացնել իր վստահորդին այդ մասին և ձեռնարկել իրենից կախված միջոցները նշված նիստը կամ գործողության կատարումը հետաձգելու համար:»:

22) Կանոնագրքի 3.2.2 ենթակետի երկրորդ նախադասությունից հետո լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նախադասություն.

«Գրավոր համաձայնությունը համարվում է վավեր, եթե պարունակում է տեղեկություններ այն մասին, որ փաստաբանը վստահորդին տեղեկացրել է նման համաձայնություն տալու իրավական հետևանքների և հնարավոր ռիսկերի մասին:»:

23) Կանոնագրքի 3.2 կետը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 3.2.11, 3.2.12 և 3.2.13 ենթակետերով.

«3.2.11 Սույն կանոնագրքի 3.2 կետի պահանջները վերաբերում են նաև փաստաբանական գրասենյակներին, բացառությամբ հանրային պաշտպանի գրասենյակի: Նշված պահանջների պահպանման պարտականությունը կրում է փաստաբանական գրասենյակի գործադիր մարմնի փաստաբան ղեկավարը կամ անհատ ձեռարկատեր փաստաբանը:

3.2.12 Առնվազն 3 փաստաբան աշխատակից ունեցող փաստաբանական գրասենյակը պետք է ունենա շահերի հակասության և վստահորդի հանձնարարությունը բացառող, Օրենքով կամ սույն Կանոնագրքով սահմանված հանգամանքների կանխարգելմանն ու մշտադիտարկմանն ուղղված ներքին իրավական ակտ (քաղաքականություն, հայեցակարգ, կարգ, կանոնակարգ, ընթացակարգ, հրահանգ կամ այլ իրավական ակտ):

3.2.13 Սույն կանոնագրքի 3.2.11 կամ 3.2.12 ենթակետում նշված խախտումը հիմք է Փաստաբանական գրասենյակի գործադիր մարմնի փաստաբան ղեկավարին կամ անհատ ձեռարկատեր փաստաբանին կարգապահական

պատասխանատվության ենթարկելու համար, եթե փաստաբանական գրասենյակի նույն կամ տարբեր փաստաբաններ են ներկայացրել փաստաբանական գրասենյակի վստահորդների հակասող շահերը:»:

24) Կանոնագրքի 3.4.2 ենթակետի «ապա փաստաբաններից յուրաքանչյուրը, որը տեղեկացված չէ այլ փաստաբան ներգրավելու մասին» բառերը փոխարինել «ապա փաստաբաններից յուրաքանչյուրը, ով տեղեկացված չի եղել այլ փաստաբան ներգրավելու մասին» բառերով:

25) Կանոնագրքի 3.5.5 ենթակետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«3.5.5 Փաստաբանը պարտավոր է վստահորդին իրավաբանական օգնություն ցույց տալիս իր մասնագիտական պարտականությունները կատարել ողջամտորեն, բարեխղճորեն, որակավորված, սկզբունքայնորեն և ժամանակին, ինչը ներառում է՝

ա. նյութերի ուսումնասիրությունը,

բ. վերաբերելի իրավական ակտերի ուսումնասիրությունը,

գ. վստահորդին վերջինիս հանձնարարության կատարման կապակցությամբ հնարավոր իրավական հետևանքների առաջացման մասին իրազեկումը,

դ. վստահորդի հանձնարարության պատշաճ կատարման համար անհրաժեշտ գործողությունների կատարումը:»:

26) Կանոնագրքի 3.8 կետում՝

ա) 3.8.2 ենթակետի գործողությունը դադարեցնել.

բ) 3.8.3 ենթակետի նախաբանում «պայմանագրում» բառը փոխարինել «պայմանագրով» բառով.

գ) 3.8.3 ենթակետի 1-ին պարբերությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«1) վստահորդը փաստաբանի պարզաբանումներին հակառակ կատարում է գործողություններ կապված հանձնարարության հետ, որոնք օրենքով արգելված են, կամ վստահորդի հանձնարարությունները կարող են հանգեցնել փաստաբանի կողմից ՀՀ օրենսդրության կամ Կանոնագրքի խախտմանը.».

դ) 3.8.5 ենթակետի 1-ին պարբերությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«1) վստահորդին, կամ պատվիրատուին, կամ վստահորդի կամ պատվիրատուի կողմից լիազորված անձին վերադարձնել պայմանագրով ստացած հոնորարի այն մասը, որի դիմաց փաստացի աշխատանք չի կատարվել, եթե իրավական օգնություն ցույց տալու պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:»:

27) Կանոնագրքի 4.1 կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«4.1 Վարվելակերպի կանոնները դատարանում

Փաստաբանը, ով ներկայանում է կամ մասնակցում է գործին դատարանի կամ արբիտրաժային պրիբունալի առջև, պետք է ենթարկվի այդ դատարանի կամ պրիբունալի գործունեությունը կարգավորող կանոններին, այդ թվում պետք է հարգանքով վերաբերվի դատավորին և/կամ դատավարության մյուս մասնակիցներին: Այդ կանոններին ենթարկվելու պարտականությունը չի սահմանափակում փաստաբանի՝ դատավորի, արբիտրի, կամ վարույթի այլ

մասնակիցների գործողությունների դեմ առարկելու կամ այլ դատավարական իրավունքներից օգտվելու հնարավորությունը: Փաստաբանը դատարանի հանդեպ հարգանք դրսևորելու հետ միաժամանակ պետք է իր վստահորդի շահերը պաշտպանի անկաշկանդ և անվախ՝ հաշվի չառնելով իր անձնական շահերը:»:

28) Կանոնագրքի 5.2.1 ենթակետում՝

ա) 1-ին պարբերությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«(1) թույլ տա այլ փաստաբանի պատիվը, արժանապատվությունը կամ համբավն արատավորող գործողություններ կամ արտահայտություններ (ներառյալ՝ չպետք է այլ փաստաբանին վիրավորական քննադատի):»:

բ) 3-րդ պարբերությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«(3) այլ փաստաբանի վստահորդի մոտ վարկաբեկի նրա փաստաբանին՝ բացասական իմաստով արտահայտվելով փաստաբանի վարձատրության պայմանների կամ մասնագիտական հմտությունների վերաբերյալ:»:

29) Կանոնագրքի 5.3 կետը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նախադասությամբ.

«Սույն կետում նշված սահմանափակումը չի տարածվում փաստաբանի կողմից իր վստահորդի անունից կամ իր վստահորդի շահերի պաշտպանության նպատակով հակառակորդ կողմին ուղղված հարցումների, դիմումների, պահանջների, ինչպես նաև դատավարական փաստաթղթեր ներկայացնելու դեպքերի նկատմամբ:

30) Կանոնագրքի 6.2.1 ենթակետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Փաստաբանը պարտավոր է ձերբակալվածներին պահելու վայրերում, կալանավորվածներին պահելու վայրերում, ինչպես նաև ուղղիչ հիմնարկներում՝

1) պահպանել սահմանված կարգը.

2) իր վստահորդին կամ այլ անձի չփոխանցել արգելված իրեր (առարկաներ):»:

31) Կանոնագրքի 7.2.2 ենթակետում «ընդունել գումար կամ այլ թանկարժեք (հիսուն հազար ՀՀ դրամը գերազանցող) նվեր» բառերը փոխարինել «նվեր ընդունել գումար (անկախ չափից) կամ երեսուն հազար ՀՀ դրամ արժեքը գերազանցող իր» բառերով:

32) Կանոնագրքի 7.2 կետը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 7.2.3 ենթակետով.

«7.2.3. Սույն կետում նշված սահմանափակումները չեն տարածվում ոչ լրիվ դրույքաչափով աշխատող հանրային պաշտպանների նկատմամբ՝ իրենց մասնավոր գործերով վստահորդների հետ հարաբերություններում:»:

33) Կանոնագրքի 7.3.2 ենթակետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«7.3.2. Կանոնագրքի 7.3.1 ենթակետում նշված դեպքում, հանրային պաշտպանները պարտավոր են ծանուցումներ ներկայացնել հանրային պաշտպանի գրասենյակի ղեկավարին և Պալատի նախագահին՝ և այդ պահից սկսած՝ գործի հսկողության համար այդ գործը ներկայացնել միայն Պալատի նախագահի կողմից սահմանած կարգով նախատեսված Պալատի աշխատակցին:»:

34) Կանոնագրքի 8.1.3 կետում «վերաբերվել» բառը փոխարինել «վերաբերել» բառով:

35) Կանոնագրքի 9.1 կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«9.1 Կարգապահական պատասխանատվությունը արարքի կրկնակիության դեպքում

9.1.1 Մեկ տարվա ընթացքում երեք անգամ կարգապահական պատասխանատվության ենթարկված փաստաբանի կողմից կատարված սույն կանոնագրքի որևէ կանոնի խախտումը համարվում է ակնհայտ կոպիտ կարգապահական խախտում, բացառությամբ՝

ա. այն դեպքի, երբ խախտումները թույլ են տրվել մեկ վարույթի (նախաքննության, դատաքննության և այլ վարույթի) շրջանակում.

բ. Կանոնագրքի 9.1.2 կամ 9.1.3 ենթակետում նշված դեպքի, երբ նշված ենթակետի համաձայն փաստաբանի արարքը որակվել է որպես ակնհայտ կոպիտ կարգապահական խախտում:

9.1.2 Կարգապահական պատասխանատվության ենթարկված փաստաբանի կողմից մեկ տարվա ընթացքում նույնանման խախտում կատարելը համարվում է ակնհայտ կոպիտ կարգապահական խախտում, բացառությամբ՝

ա. սույն կանոնագրքի 2.9 կետում կամ 9.1.3 ենթակետում նշված դեպքի,

բ. այն դեպքի, երբ առաջին կարգապահական խախտման համար փաստաբանի նկատմամբ կիրառվել է ամենամեղմ կարգապահական տույժը՝ նկատողություն.

գ. սույն կանոնագրքի 4-րդ և 6-րդ գլուխներում նշված դեպքերի:

9.1.3 Առնվազն 18 (տասնութ) ամսվա անդամավճարի չափով պարտք ունեցող փաստաբանի կողմից հերթական որևէ ամսվա անդամավճարը չվճարելը համարվում է ակնհայտ կոպիտ կարգապահական խախտում: Առաջին անգամ սույն ենթակետի հիմքով հարուցված կարգապահական վարույթի արդյունքում փաստաբանի նկատմամբ Պալատի խորհուրդը կիրառում է նկատողություն կամ խիստ նկատողություն, եթե փաստաբանն ամբողջությամբ վճարել է պարտքի գումարը և Պալատի խորհրդի որոշումը կայացնելու օրվա դրությամբ Պալատի նկատմամբ անդամավճարի գծով որևէ պարտք չունի:

9.1.4 Սույն կետի 9.1.1 և 9.1.2 ենթակետերի իմաստով՝

ա. փաստաբանը կարգապահական պատասխանատվության ենթարկված է համարվում այն օրվանից, երբ ուժի մեջ է մտել փաստաբանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին Պալատի խորհրդի որոշումը.

բ. փաստաբանի կողմից կանոնագրքի խախտում կատարելը հաշվարկվում է խախտման փաստացի կատարման օրվա դրությամբ, անկախ Պալատի խորհրդի որոշման կայացման կամ ուժի մեջ մտնելու պահից.

գ. մեկ տարվա ժամկետի հաշվարկը սկսվում է առաջին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին որոշման ուժի մեջ մտնելու օրվանից.

դ. նույնանման խախտում է համարվում Կանոնագրքի նույն կետի կամ ենթակետի կանոնի խախտումը:»:

36) Կանոնագրքի 10-րդ գլուխը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ"

«ԳԼՈՒԽ 10. ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

10.1 Կանոնագրքի մեկնաբանման իրավունքը պատկանում է Պալատի խորհրդին:

10.2 Պալատի խորհուրդը պարտավոր է ապահովել Կանոնագրքի միաբնույն կիրառումը: Պալատի խորհուրդը կարող է իր նախորդ դիրքորոշումը փոխել իրավունքի զարգացման նկատմամբ ելնելով: Այս դեպքում, Պալատի խորհուրդը պետք է ծանրակշիռ հիմնավորումներ ներկայացնի նախորդ դիրքորոշումը փոխելու անհրաժեշտության վերաբերյալ:

10.3 Այն դեպքում, երբ Կանոնագրքի փոփոխությամբ (լրացմամբ) սահմանվել է փաստաբանի կարգավիճակը վարձարացնող դրույթ, ապա այդ դրույթը հետադարձ ուժ չունի:

10.4 Այն դեպքում, երբ կարգապահական վարույթը հարուցվել է նախորդ խմբագրությամբ Կանոնագրքի կետի կամ ենթակետի հիմքով, իսկ նոր խմբագրությամբ Կանոնագրքը նույն արարքը համարում է խախտում, ապա Պալատի խորհուրդը փաստաբանին պատասխանատվության ենթարկելու հարցը լուծում է նախորդ խմբագրությամբ Կանոնագրքի համապատասխան կետով կամ ենթակետով:

10.5 «Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթի իրականացման կարգ»-ը հանդիսանում է Կանոնագրքի անբաժանելի մասը:»:

Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթի իրականացման կարգում

37) Կանոնագրքի հավելվածը հանդիսացող Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթի իրականացման կարգի (**այսուհետ՝ Կարգ**) 2-րդ հոդվածում՝

ա) «Պալատի խորհրդի քարտուղար» հասկացությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«**Պալատի խորհրդի քարտուղար՝** Պալատի աշխատակազմի համապատասխան աշխատակից.».».

բ) «Ծանուցման պատշաճ ձև» հասկացությունը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«**Ծանուցման պատշաճ ձև՝** տեղեկացման ձև, երբ ծանուցագիրն ուղարկվում է պարզապես նամակով՝ հանձնման մասին ծանուցմամբ կամ հաղորդագրության

ձևակերպումն ապահովող կապի այլ միջոցների օգտագործմամբ կամ հանձնվում է ստացականով: Փաստաբանի դեպքում, պատշաճ ծանուցման ձև է համարվում նաև փաստաբանի էլեկտրոնային հասցեով ուղարկված համապատասխան ծանուցումը, ինչպես նաև Օրենքով կամ Պալատի կանոնադրությամբ նախատեսված այլ ձևով ծանուցումը:»:

38) Կարգի 7-րդ հոդվածի 4-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«4. Գործը դռնփակ նիստում քննելիս ներկա են գտնվում միայն կողմերը և նրանց ներկայացուցիչները, ինչպես նաև նիստերի քարտուղարը, բացառությամբ սույն հոդվածի 5-րդ մասում նշված դեպքի:»:

39) Կարգի 10-րդ հոդվածում՝

ա) 2-րդ մասի երկրորդ նախադասությունում «Վարքագծի կանոնագրքի» բառերից հետո ավելացնել «2.7.2 ենթակետի» թիվը և բառը:

բ) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 7-րդ և 8-րդ մասերով.

«7. Չանգվածային լրատվամիջոցի հրատարակման առիթով կարգապահական վարույթ հարուցելը մերժելու մասին Պալատի նախագահը որոշում կայացնում է միայն այն դեպքում, երբ առկա չէ կարգապահական վարույթ հարուցելու հիմքը և պատասխանող փաստաբանից բացատրություն է պահանջվել հրատարակման առիթով:

8. Այն դեպքում, երբ դիմողի ներկայացրած բողոքի (դիմումի) բովանդակությունը կամ կցված նյութերը բավարար չեն կարգապահական վարույթ հարուցելու հիմքի առկայության կամ բացակայության մասին եզրահանգման համար, ապա սույն հոդվածի 5-րդ մասում նշված անձը կարող է գրությամբ պատասխանել դիմողին:»:

40) Կարգի 13-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 5-րդ մասով.

«5. Նախապատրաստողն իրավասու չէ հրաժարվել իրեն մակագրված գործից, բացառությամբ բացարկի հիմքերի առկայության դեպքերից:»:

41) Կարգի 25-րդ հոդվածի 1-ին մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նախադասությամբ.

«Կարգապահական վարույթ հարուցելու վերաբերյալ դիմումը (բողոքը) Պալատ մուտքագրվելու պահից սույն մասում նշված վաղեմության ժամկետների ընթացքը կասեցվում է:»:

42) Կարգի 28-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 3-րդ մասով.

«3. Կարգապահական վարույթը կարող է կարճվել կողմերի հաշտությամբ:»:

43) Կարգի 29-րդ հոդվածում՝

ա) 4-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝

«4. Կարգապահական գործը ստանալուց հետո նիստը նախագահողը 10 օրվա ընթացքում որոշում է կայացնում գործը վարույթ ընդունելու մասին, որի մեջ նշվում է նաև առաջին նիստի անցկացման ժամանակը: Նիստը նախագահողի որոշման հիման վրա, Պալատի աշխատակազմը Պալատի խորհրդի նիստի տեղի և ժամանակի մասին պատշաճ ծանուցում է փաստաբանին, ում նկատմամբ հարուցվել է կարգապահական վարույթ, ներգրավված լինելու դեպքում նաև՝ դիմող կողմին, վկաներին և կարգապահական գործին մասնակցող այլ անձանց:»:

բ) 5-րդ, 6-րդ և 7-րդ մասերը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«5. Կարգապահական գործը քննող պալատի խորհրդի նիստն իրավազոր է, եթե նիստին մասնակցում է առնվազն խորհրդի 6 անդամ, այդ թվում՝ խորհրդի նիստը նախագահողը: Այն դեպքում, երբ կարգապահական գործով խորհրդի նիստը երկու կամ ավել անգամ չի կայանում խորհրդի նիստը նախագահողի բացակայության պատճառով, ապա խորհուրդը կարող է առանց նախագահողի մասնակցության նիստ գումարել և նշանակել նոր նախագահող:

Կարգապահական գործով խորհրդի դռնբաց նիստերին կարող են ներկա գտնվել փաստաբանները՝ նիստերի դահլիճում համապատասխան հնարավորության առկայության դեպքում:

Խորհրդի դռնբաց նիստին ոչ փաստաբանի ներկայության հարցը լուծում է խորհուրդը՝ համապատասխան դիմումի կամ միջնորդության հիման վրա՝ դռնփակ կամ դռնբաց քվեարկությամբ:

Սույն կարգով չնախատեսված խորհրդի նիստի վարման առանձնահատկությունները սահմանվում են Պալատի խորհրդի կողմից հաստատված աշխատակարգով:

6. Նիստը նախագահողը կարող է խորհրդի նիստը հետաձգել միանձնյա որոշմամբ, եթե առաջացել են նիստի անցկացման անհնարինության դեպքեր: Նիստը նախագահողն անձամբ կամ Պալատի աշխատակազմի միջոցով տեղեկացնում է խորհրդի անդամներին, ինչպես նաև հնարավորության դեպքում՝ վարույթի կողմերին:

7. Պալատի խորհրդի նիստում նիստը նախագահողը համառոտ զեկուցում է դիմումը (բողոքը), Նախապատրաստողի կազմած եզրակացությունը, ինչպես նաև գործում գտնվող ապացույցները, որից հետո ձայնի իրավունք է տրվում կողմերին (ներկայության դեպքում՝ սկզբից Դիմողին, իսկ վերջում՝ Պատասխանողին): Նիստը նախագահողը կարող է կողմերի համար սահմանել ելույթի առավելագույն ժամանակ: Նիստը նախագահողը պատասխանատու է նիստի կարգ ու կանոնի պահպանման, ինչպես նաև կարգապահական վարույթի իրականացման ժամկետի պահպանման համար: Կարգապահական գործով նիստը խոչընդոտող ներկա անձը կարող է հեռացվել խորհրդի նիստերի դահլիճից նիստը նախագահողի կարգադրությամբ, եթե տվյալ անձը վարույթի կողմ կամ կողմի ներկայացուցիչ չի հանդիսանում:

Կարգապահական գործով նիստը խոչընդոտող վարույթի կողմը կամ կողմի ներկայացուցիչը կարող է հեռացվել խորհրդի նիստերի դահլիճից՝ խորհրդի որոշման հիման վրա: Այն դեպքում, երբ հնարավոր չէ առանց հեռացված կողմի կամ ներկայացուցչի մասնակցության շարունակել խորհրդի նիստը, խորհուրդը հետաձգում է նիստը:

խորհրդի նիստերի դահլիճից անձի հեռացումն ապահովում է Պալատի աշխատակազմը:»:

գ) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 12-րդ, 13-րդ, 14-րդ, 15-րդ և 16-րդ մասերով՝

«12. Կարգապահական գործով խորհրդի նիստը կարող է հեռարձակվել միայն փաստաբանների համար՝ Պալատի խորհրդի հաստատած աշխատակարգում նշված դեպքերում և կարգով:

13. Միևնույն փաստաբանի մասնացությամբ մեկից ավելի կարգապահական գործերը կարող են միացվել և քննվել մեկ վարույթում, եթե փաստաբանին վերագրվում է միատեսակ կարգապահական խախտումների կատարում:

14. Պալատի խորհուրդը միացված գործերով կարգապահական վարույթով որոշում կայացնելիս պետք է առանձին անդրադառնա միացված յուրաքանչյուր գործում փաստաբանի մեղավորությանը կամ անմեղությանը, ինչպես նաև կարգապահական տույժ ընդդեմ պետք է հաշվի առնի միացված գործերից յուրաքանչյուրով փաստաբանի մեղավորությունը կամ անմեղությունը:

15. Միատեսակ կարգապահական գործերը մեկ վարույթում միացնելու մասին որոշումն ընդունում է՝

ա. Պալատի նախագահը՝ կարգապահական վարույթի հարուցման կամ կարգապահական գործի նախապատրաստման փուլում:

բ. Պալատի խորհուրդը՝ կարգապահական գործի քննության փուլում:

16. Սույն հոդվածի 15-րդ մասի «բ» կետում նշված դեպքում՝

ա. Պալատի խորհուրդը կայացնում է որոշում առանց կողմերի մասնակցության:

բ. Պալատի խորհրդի որոշմամբ նշանակվում է միացված գործերով խորհրդի նիստը նախագահող:»:

44) Կարգի 30-րդ հոդվածի 4-րդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նախադասությամբ.

«Այն դեպքում, երբ խորհրդակցական սենյակում ընդունված որոշմանը դեմ է քվեարկել նիստը նախագահողը, ապա նիստը նախագահողի փոխարեն խորհրդի որոշումը կազմում և ստորագրում է խորհրդի այլ անդամ (տվյալ անդամը որոշվում է ընդունված որոշմանը միացած խորհրդի անդամների մեծամասնության կողմից՝ նրանց կազմից):»:

45) Կարգի 32-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 3-րդ մասով.

«3. Պալատի խորհուրդը կարող է փաստաբանին պատասխանատվության ենթարկելու մասին խորհրդի որոշման վերանայման վարույթ սկսելու մասին որոշում կայացնել իր նախաձեռնությամբ, եթե՝

1) փաստաբանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու մասին Պալատի խորհրդի որոշումը ուժի մեջ չի մտել կամ փաստաբանի նկատմամբ կիրառված կարգապահական տույժը մարված չէ, և

2) հայտնի են փաստաբանի անմեղությունը հաստատող կամ կարգապահական վարույթը կարճելու հիմք հանդիսացող նոր երևան եկած հանգամանքներ:»:

46) Կարգի 34-րդ հոդվածի 5-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«5. Վերանայման վարույթ սկսելու մասին որոշում կայացնելու դեպքում, Պալատի խորհուրդը նույն որոշմամբ՝

1) լրիվ կամ մասնակի անվավեր է ճանաչում Պալատի խորհրդի՝ կարգապահական գործով կայացված որոշումը.

2) նշանակում է վերանայման վարույթով խորհրդի նիստը նախագահող:

Վերանայման վարույթ սկսելու մասին խորհրդի որոշումից հետո, Պալատի նախագահը չի մասնակցում կարգապահական գործի քննությանը:

Վերանայման վարույթով գործի քննությունը Պալատի խորհուրդն իրականացնում է ողջամիտ ժամկետում, բայց ոչ ավելի, քան վերանայման վարույթ սկսելու մասին որոշում կայացնելուց հետո՝ չորս ամսվա ընթացքում:»

47) Կարգում՝

1) «հոդված» կամ «հոդվածներ» բառերը փոխարինել «կետ» կամ «կետեր» բառերով, իսկ «մաս» կամ «մասեր» բառերը փոխարինել «ենթակետ» կամ «ենթակետեր» բառերով.

2) կետի ենթակետերը համարակալել՝ տվյալ կետի թվից հետո ավելացնելով աճող թվեր:

2. Վերոհիշյալ փոփոխությունների և լրացումների հիման վրա Կանոնագիրքը շարադրել նոր խմբագրությամբ: